



Ondersteuningsprofiel Kompaan College 2023-2024

(positief advies MR op 23-05-2023)

KOMPAAN
COLLEGE
Sluit aan!

Inhoud

1. Missie en visie.....	3
2. Uitgangspunten en ambitie	4
3. Basisondersteuning	5
4. Extra ondersteuning.....	6
5. Samenwerken	7
6. Ontwikkelagenda	9
BIJLAGE 1	11
BIJLAGE 2.....	15

1. Missie en visie

➤ Algemeen

Leren door doen is onze aanpak. Op het Kompaan College leren we binnen én buiten de school. We werken daarom samen met bedrijven in onze omgeving. De omgeving is de school. Hierdoor leren we voor beroepen van de toekomst en is het onderwijs tegelijkertijd aangesloten bij de belevingswereld van onze leerlingen. Leerlingen leren in een inspirerende leeromgeving met een toekomstgerichte uitstraling. Een leeromgeving waar de vakmensen van de toekomst worden opgeleid, waar de leerlingen én de regio samen trots op zijn. Een vmbo-school om trots op te zijn, een school waarin je leert om trots op jezelf te zijn.

Op onze school staat het belang van ieder kind om onderwijs te krijgen waarin hij of zij zijn talenten optimaal kan ontwikkelen, zijn schoolloopbaan succesvol op zijn eigen niveau af kan ronden en kansen krijgt voor een goede baan en werkomgeving in de toekomst voorop. Ons onderwijs helpt leerlingen zich toe te rusten voor leven en werken in een complexe samenleving die hoge eisen stelt aan het participeren in allerlei sociale verbanden en levenslang leren. Onze medewerkers hebben hierin een voorbeeldfunctie. Wij bieden de beste werkomgeving voor mensen die onze passie voor onderwijs aan vmbo-leerlingen delen en samen bieden wij onze leerlingen onderwijs waar zij én de omringende omgeving trots op kunnen zijn. Wij gaan ervanuit dat een betekenisvolle leeromgeving onze leerlingen echt motiveert om te leren. Door middel van praktijk-realistisch onderwijs en een activerende didactiek zorgen we ervoor dat de leerlingen gemotiveerd en actief aan de slag zijn met de leerstof en daar zelf betekenis aan geven. Wij zijn gericht op het versterken van de leervaardigheden en de leerhouding van leerlingen. Daarbij gaan we uit van het principe dat als het leren duidelijk zichtbaar is voor de leerlingen er een grotere kans is dat leerlingen hun prestaties zelf leren verbeteren (en/of leren van feedback).

➤ Visie op (extra) ondersteuning

Het is onze verantwoordelijkheid om leerlingen optimaal voor te bereiden op een goede toekomst en om leerlingen te helpen het beste uit zichzelf te halen. Het bieden van passend onderwijs aan alle leerlingen die onderwijs volgen op het Kompaan College is hierbij van belang. Passend onderwijs bieden betekent voor het Kompaan College: samenwerken om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen zodat hij of zij het beste uit zichzelf haalt in de klas.

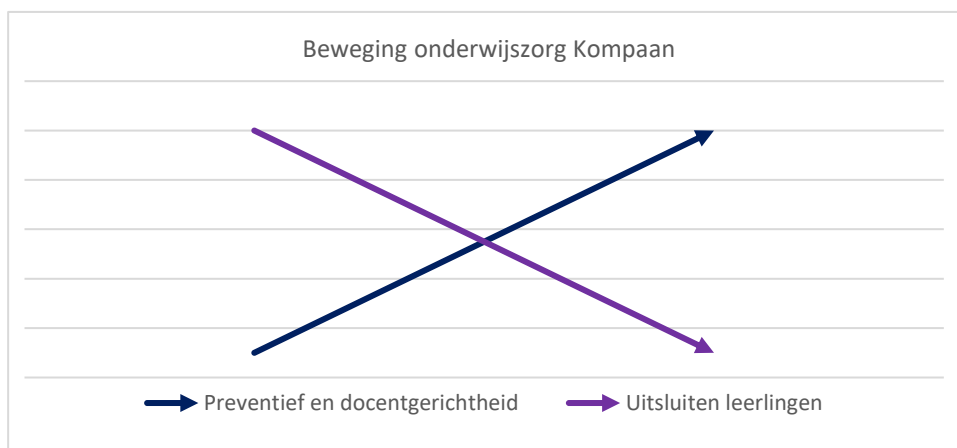
2. Uitgangspunten en ambitie

Uitgangspunt (dat intern is vastgesteld 2019-2020) is om bij het bieden van extra ondersteuning op het Kompaan College twee bewegingen in gang te gaan zetten:

- Van curatieve (extra) ondersteuning naar preventieve (extra) ondersteuning
- Van leerling gerichte aanbod naar docent gericht aanbod

Doel van het inzetten van deze bewegingen is:

- Handelingsrepertoire van docenten bij het bieden van passend onderwijs aan elke leerling uitbreiden
- Geen leerling wordt meer buitengesloten van onderwijs (de klas uitsturen, tijdelijk uit de school geplaatst worden, verwijdering, plaatsing bij VSO of Pro)



Om doel en beweging in gang te zetten zijn de afgelopen 2 jaar de volgende zaken opgepakt en ontwikkeld door het team extra ondersteuning:

- Organisatie van persoonlijke aandacht door alle lagen
- Versterken van de pedagogische basishouding
- Coaching op pedagogische houding op alle niveaus in de school
- Kennismaken herstelgerichte werkwijze bij conflicten
- Tijdelijk versterken inzet leerlingencentrum, zodat de beweging geleidelijk ingezet kan worden.

Vanuit de hierboven beschreven beweging is in het voorjaar van 2021 de volgende ambitie opgesteld. De komende vier jaar willen we naar deze ambitie toe groeien.

- We bieden passend onderwijs* aan elke leerling binnen het Kompaan College.
- Wanneer we 'ja' zeggen tegen een leerling en ouder(s) doen we dat voor 4 jaar en gaan hierin voor maximale ontwikkeling bij de leerling.
- We zeggen 'nee' tegen verwijderen.
- Wij (medewerkers en organisatie) ontwikkelen ons de komende 3 jaar zodat we dit waar kunnen maken.
- Wij maken optimaal gebruik van de kwaliteiten van andere scholen en samenwerkingspartners om ons heen bij (specialistische) vragen.

**Definitie passend onderwijs: samenwerken om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen zodat hij of zij het beste uit zichzelf haalt in de klas.*

3. Basisondersteuning

De elementen maatwerk, persoonlijke aandacht en samenwerken komen terug in de basisondersteuning die aan elke leerling geboden wordt. Het Kompaan College voldoet aan de basisondersteuning die past bij het profiel van een dialoogschool ([zie bijlage 1](#)). De basisondersteuning omvat de volgende elementen.

➤ Een sterke pedagogische houding

Elke medewerker op het Kompaan College is zich bewust van zijn eigen basishouding en de invloed hiervan op de leerlingen en de sfeer op school. De basishouding op het Kompaan College bestaat uit 3 basis ingrediënten : het hebben van gezag, het aansluiten bij de leerlingen en het op positieve wijze ondersteunen van de ontwikkeling van de leerlingen. We trainen nieuwe medewerkers in deze basishouding en coachen elkaar in deze houding en gedrag. [Zie bijlage 2](#) voor meer informatie over de pedagogische basishouding.

➤ Iedereen een eigen coach

Op het Kompaan College staat het contact met elkaar voorop. We hebben ons onderwijs zo ingericht dat er veel aandacht is voor de relaties onderling. Goede relaties dragen bij aan een goede samenwerking en lossen problemen sneller op. Iedere leerling, maar ook iedere medewerker heeft een coach die hen echt leert kennen en hen helpt zich te (blijven) ontwikkelen. De medewerkers op het Kompaan College werken samen om voor leerlingen vroegtijdig oplossingen te vinden die passend zijn. Dit kan zowel binnen de school zijn als daarbuiten. De nadruk ligt op voorkomen van problemen en de coach is de spil hierin. Zie ook hoofdstuk 5 'samenwerken'.

➤ Klassikale en individuele maatwerkuren

Een uur in de week is er aandacht in de klassen voor het omgaan met elkaar. Daar waar leerlingen nog willen groeien op individuele thema's kunnen ze 4 keer per week persoonlijke maatwerkuren volgen ter bevordering van de persoonlijke groei en ontwikkeling. De coach helpt de leerling met het zoeken en bewust maken van de nog te leren vaardigheden. We geloven dat leerlingen die hierin bewust zelf kunnen kiezen ook gemotiveerd zijn en leren. We geloven ook dat we daarmee voorkomen dat leerlingen vastlopen in hun ontwikkeling en ook maatwerk kunnen bieden hierin. De maatwerkuren worden ingevuld door de medewerkers van school. We geloven dat wanneer ook wij kunnen kiezen met welke thema's wij affiniteit hebben, we leerlingen ook beter kunnen begeleiden bij hun thema.

➤ Leerlingbespreking

Er zijn drie keer per jaar leerlingenbesprekingen over de leerlingen. De leerjaarcoördinator organiseert de besprekingen. De coördinator extra ondersteuning is hierbij aanwezig. De coach van de leerlingen is altijd aanwezig bij de leerlingbespreking. De coach maakt de didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met de leerling, de ouders en de coachklas.

4. Extra ondersteuning

➤ Team extra ondersteuning

Om leerlingen met extra onderwijsondersteuning goed op te kunnen vangen, kent het Kompaan College sinds 2018 een team extra ondersteuning. Binnen het team extra ondersteuning werken orthopedagoog, onderwijspedagoog, ondersteuningscoördinatoren, een gezinsgeneralist nauw samen.

Het team extra ondersteuning op het Kompaan College wil dichtbij en ondersteunend zijn voor de coördinatoren en docenten als het gaat om (extra) ondersteuningsvragen over leerlingen en klassen/groepen. Door het organiseren van de persoonlijke aandacht hopen we sneller aan te kunnen sluiten bij behoeften, zorgen en vragen van onze collega's. We zien het als onze taak vragen helder te krijgen door een goede probleem- en/of groepsanalyse te maken, indien wenselijk te observeren in de klas, in gesprek te gaan met betrokkenen en waar nodig advies bij elkaar in te winnen, om zo vanuit onze expertise coördinatoren en docenten te kunnen ondersteunen in de klas bij de hulpvraag. Onderwijspedagoog en gezinsgeneralisten zetten we zowel preventief als ondersteunend in op basis van kwaliteiten en expertise op alle locaties van het Kompaan College.

➤ Aanmeldingsroute team extra ondersteuning

Er is tweewekelijks een team extra ondersteuning vergadering waarbij externen kunnen worden uitgenodigd zoals ouders, docent, hulpverlening en netwerk. Leerlingen kunnen na toestemming van ouders door middel van een aanmeldingsformulier worden aangemeld door de coach na overleg met de coördinator. De coach stemt de aanmelding vooraf af met de coördinator extra ondersteuning. De leerling en ouders worden actief betrokken bij de stappen die gezet worden door de coach bij het organiseren en bieden van extra ondersteuning. De coördinator extra ondersteuning rapporteert over de ondersteuningsroute in SOM en koppelt de afspraken terug aan de coach en de coördinator. De coach blijft de contactpersoon voor de ouders en de leerling en blijft verantwoordelijk over de informatievoorziening naar ouder(s) en leerling.

Waar nodig kan de coördinator extra ondersteuning rechtstreeks contact opnemen met ouder(s) en leerling na overleg met de coach. Voor alle leerlingen die naast basisondersteuning ook extra ondersteuning krijgen maken we een ontwikkelingsperspectief (OPP). In dit plan beschrijven we de onderwijsdoelen voor die leerling. Hierin staat welke extra begeleiding de school biedt. De school overlegt met de ouders over de invulling van het perspectief. Bij oplossingen zoeken we in eerste instantie in eigen krachten van mensen, het eigen netwerk en het versterken van de rol van ouder(s)/verzorger(s). Docenten zijn in staat maatwerk te leveren. Het team extra ondersteuning ondersteunt bij het vormgeven van het maatwerk. Waar nodig zetten we hulp in door extra maatwerkuren voor een leerling of extra ondersteuning door onderwijspedagoog of gezinsgeneralist. Het team extra ondersteuning kan bij signalering van speciale onderwijsbehoeften (behoefte die de docent heeft bij het werken met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften) gebruik maken van de (diagnostische) expertise van het samenwerkingsverband. Knelpunten rondom het bieden van passend onderwijs in de klas worden besproken en gedeeld bij het samenwerkingsverband.

➤ Leerlingbespreking over leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften worden wanneer nodig wekelijks besproken in de wekelijkse team overleggen tussen docenten en coördinatoren. Over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn daarnaast vaker leerlingbespreking. De coördinator extra ondersteuning organiseert deze besprekingen in samenspraak met de leerjaar coördinator en deze is gericht op de handelingsadviezen voor de docenten en het meer leren kijken naar de oorzaken van gedrag (probleemanalyse).

Waar nodig kan extra expertise worden uitgenodigd zoals de onderwijspedagoog, gezinsgeneralist, orthopedagoog, samenwerkingsverband of externe hulpverleners. Uitgangspunt is dat passend onderwijs zoveel mogelijk plaatsvindt in de klas. De leerjaarcoördinator en coördinator extra ondersteuning zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften en dragen zorg dat de informatie over de ondersteuningsbehoeften beschikbaar zijn voor alle professionals. De orthopedagoog organiseert scholing en intervisie om de expertise van docenten, schoolleiding en coördinatoren en behoefte aan kennis te vergroten.

5. Samenwerken

We werken nauw samen met ouders en streven naar goede relaties in de samenwerkingsdriehoek leerling-ouder-coach. Deze samenwerking is de basis. We zien ouders als de expert van hun kind. We gaan ervan uit dat alles met elkaar in relatie staat en effect heeft op elkaar. Een probleem heeft nooit één oorzaak en wordt mede bepaald door de omgeving. Dat geldt andersom ook: wanneer iemand zich positief ontwikkelt heeft dat meestal een positief effect op de ander.

➤ Samenwerkingsdriehoek ouder(s)/verzorger(s)-leerling-coach

Een belangrijk voorwaarde om te komen tot passend onderwijs is de betrokkenheid en participatie van ouders en leerlingen. De basis voor ons werken is dat we uitgaan van een goede samenwerkingsdriehoek tussen ouders, leerling en coach. Wanneer in deze samenwerking de relaties onderling goed zijn en er is regelmatig contact helpt dit mee aan het succesvol verlopen van de schoolloopbaan. We proberen vanaf de start een zo goed mogelijk beeld te hebben van de leerling en deze informatie is vindbaar in ons leerlingvolgsysteem.

➤ Voorlichtingsavond

Bij de start van het schooljaar worden de eerste relaties gelegd en ouders geïnformeerd over de verwachtingen als het gaat om aandachtig samenwerken. We zien ouders als expert van hun kind.

➤ Driehoeksgesprekken

De coach organiseert vier keer per jaar driehoeksgesprekken. De leerling krijgt de regie, bereidt de driehoeksgesprekken voor en leidt het gesprek. Van het gesprek maakt de leerling een verslag en mailt deze naar betrokkenen. De coach begeleidt de leerling in dit proces. Ouders zijn aanwezig bij de driehoeksgesprekken, waarbij we kijken hoe zij de rol als ondersteuner en stimulator van de schoolse activiteiten kunnen versterken.

➤ Coachgesprekken

De coach heeft een belangrijke rol in de driehoek leerling-ouders/verzorger-school. En werkt vanuit het besef van de drie basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie.

Elke leerling kan daarnaast bij leerlingbegeleiders of vertrouwenspersoon terecht om lastige situaties te bespreken. Een coach coacht maximaal 15 leerlingen.

In de onderbouw heeft de leerling afhankelijk van zijn of haar behoefte elke week en minimaal eens in de 3 weken een individueel coachgesprek. Wekelijks vult de leerling het logboek in o.l.v. de coach. Eén lesuur per week is er een groepscoachmoment.

In de bovenbouw heeft de leerling minimaal eens keer per drie weken een individueel coachgesprek. Binnen het vakgerichte profiel wordt een lesuur ingericht als coachmoment voor o.a. LOB activiteiten (loopbaan oriëntatie en begeleiding).

Doel van de coachgesprekken is dat de leerling leert verantwoordelijkheid te nemen voor zijn eigen leerproces. Door hier over na te denken, te leren kiezen en uit te proberen hopen we dat leerlingen meer betekenis kunnen geven aan hun eigen leerproces.

➤ Coachgesprekken door alle lagen.

Op het Kompaan College vinden we persoonlijke aandacht en samenwerking belangrijk. We denken dat meer contact preventief en oplossend werkt als het gaat om de ontwikkeling van leerlingen. We hebben coachgesprekken door alle lagen zodat er een betere samenwerking, dan wel een betere afstemming is en we sneller kunnen ingrijpen bij problemen. Op het Kompaan College houdt dit in dat we driewekelijks coachmomenten hebben op alle niveaus. Docent-leerling; coördinator-docent; ondersteuningscoördinator-leerjaar coördinator/locatieleider; ondersteuningscoördinator- OOP; ondersteuningscoördinator- samenwerkingsverband; directeur-locatieleiders/orthopedagoog. De doelstellingen zijn voorgeschreven vanuit de ontwikkelagenda, deze geven richting aan de samenwerking. De inhoud van de samenwerking wordt hierbij niet voorgeschreven.

Samenwerking ketenpartners.

We zorgen als team extra ondersteuning dat omringende basisscholen het Kompaan College kennen als school, welk onderwijs we bieden en hoe passend onderwijs eruit ziet op onze school. We hebben vaste contactpersonen bij ketenpartners en onderhouden deze contacten ook. Als vaste ketenpartners hebben we Veilig Thuis, Jeugdzorg, leerplichtambtenaar, wijkagent en jeugdarts. Op uitvoerend niveau hebben we extra ondersteuning voor een zorgleerling samen met gemeentelijke (en jeugdzorgaanbieders) afgestemd als de problematiek de extra ondersteuning die school kan bieden te boven gaat. Samen met de gemeenten bieden we een zo goed mogelijk en in samenhang passend onderwijs en passende opvoed- en opgroei-ondersteuning voor de leerling, het gezin en de docenten in de klas. In de eerste plaats ter versterking van de directe omgeving van een leerling (het gezin, de klas) om te voorkomen dat kinderen extra zorg nodig hebben. Maar ook om, bij situaties van zwaardere problematiek, samen op te trekken bij de ondersteuning van de leerling en zijn omgeving.

6. Ontwikkelagenda

Om de gestelde ambitie waar te kunnen maken is ontwikkeling nodig. Daartoe is de volgende planning opgesteld. Deze planning wordt steeds weer bijgesteld op basis van nieuwe input van de werkgroep.

Actieplan 2023-2024 Thema Gezag

Actie	Wanneer	Wie
Basis op orde structuur extra ondersteuning ; - Vast agendapunt zorg - Plan van aanpak/notulen OZS in SOM. - Een format OPP - Taakverdeling Zorg stukje nieuwsbrief - Tekst ondersteuningsprofiel in schoolgids	Zorgoverleg Tot aan de kerstvakantie oefenen met plan van aanpak in SOM. September Start schooljaar 2023/Nog nader te plannen	Zorgteam Zorgteam Marlies Marlies Marlies/Ellen
Ondersteuningsroute zorg delen met coachen en schoolleiding (taken afbaken) Ondersteuningsroutes grensoverschrijdend gedrag/KM/seksueel grensoverschrijdend gedrag/ Pestprotocol	Start schooljaar Augustus 2023 en Januari 2024 2023	Lisanne/Myrne/Aniek en Gerda/Marion Anke/Marlies Marlies
Coachen door alle lagen: thema gezag	Hele jaar coachgesprekken waarvan 3x per jaar thema gezag op agenda.	Alle medewerkers Kompaan College
Gezag ontwikkelen Enthousiasmeren thema gezag	Start 1 ^e Kompaandag September tijdens teamvergaderingen	Marlies/Nesta/Jeanine in samenwerking zorgteam. Marlies

Inventariseren behoeften medewerkers thema's gezag + 1^e meting Plan van aanpak schrijven gezag/doelen en welk effect Professionalisering gezag	Voor herfstvakantie Iedere laatste donderdag van de maand. Startend eind September. Zie jaarplanner	Marlies Jeanine/Nesta/ondersteuningsteams Ontwikkelgroep passend onderwijs plus inzet de talenten
Samenwerken snelwegen Intervisie gedragswetenschappers PRO/VMBO intervisie leerlingbespreking Annaflokstraschool	Volgens planning Volgens planning Nog nader te bepalen	Marlies/Aniek CEO/Marlies/Anneke Marlies/Annemarie
Samenwerken externe partijen (gemeente ect.) <i>Netwerkbijeenkomsten politie, iriszorg, tactus, jeugdarts, jeugverpleegkundige leerplichtambtenaren ect.</i>	Jaarlijks	Zorgteam Zutphen en Vorden /Marlies
Betrekken ouders en leerlingen Verantwoordelijkheden ouders helder hebben Klankbordgroepen	2024	Marlies/CEO
Professionaliseren en kaderen basisondersteuning Vijf signaleringsvragen uitwerken voor voeren coachgesprek <i>professionaliseren nieuwe medewerkers</i>	2023-2024 Optioneel op behoefte. Zie jaarplanner	Aniek en zorgteam Marlies/Aniek/Lisanne/Bieb
Professionaliseren en kaderen Extra ondersteuning	Werkbijeenkomst nader te plannen	Marlies/CEO/Roos

Onderzoeken en ontwikkelen		
Onderzoek studenten HAN	Schooljaar 2023/2024	Marlies
GSV	Schooljaar 2023/2024	CEO/coaches/Marlies
SOP ontwikkelagenda evalueren en aanpassen	2 jaarlijks	Marlies/Aniek/Lisanne/Gerda/Anke Myrre/Marion

BIJLAGE 1

BASISONDERSTEUNINGSPROFIEL DIALOOGSCHOOL (LWOO EN PRAKTIJKONDERWIJS)

ONDERWIJSCONCEPT (DIALOOG OVER LEERLINGEN MET SPECIALE ONDERWIJSBEHOEFEN, AANPASSINGEN, DIFFERENTIATIE)

a. Dialoog over speciale onderwijsbehoeften¹:

- Allen docenten binnen de school/afdeling kennen de leerlingen met wie ze werken bij naam en zijn op de hoogte met de speciale onderwijsbehoeften. Iedere medewerker voelt zich verantwoordelijk voor het signaleren van problemen met en om leerlingen. Er wordt op signalen gereageerd door zelf actie te ondernemen of signalen door te spelen naar degene die bevoegd en/of het best in staat is om actie te ondernemen.
- Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, warme overdracht door de toeleverende school en informatie uit het gesprek met de ouders.
- Er is sprake van educatief partnerschap met ouders. Het uitgangspunt hiervan is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school met waardering voor ieders deskundigheid.
- Overdrachtsgegevens zijn voor alle bij het kind betrokken medewerkers beschikbaar in een beveiligd digitaal systeem.
- Het digitale leerlingvolgsysteem wordt door alle medewerkers gedurende de schoolloopbaan effectief benut:
 - docenten en mentoren leggen bij incidenten en periodiek gegevens vast in het beschikbare leerlingvolgsysteem. Het betreft gegevens over basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal emotionele ontwikkeling, geboden ondersteuning, samenwerking met ouders en incidenten;
 - mentoren en vakdocenten raadplegen regelmatig het leerlingvolgsysteem en zijn in staat de gegevens te interpreteren waardoor signalen opgepikt worden en vertaald in de ondersteuningsaanpak.
- De school/afdeling heeft een ondersteuningsstructuur die de voortgaande dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften waarborgt.
- De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog door de aansturing van teams, mentoren en vakdocenten te organiseren.
- De speciale onderwijsbehoeften van iedere leerling komen minimaal twee maal per jaar in een leerlingenbespreking aan de orde. De onderwijsbehoeften van de leerling worden op basis van beschikbare gegevens geformuleerd en de bespreking levert een individueel plan met handelingsgerichte adviezen voor de leerkrachten op. De uitkomsten van de leerlingenbesprekingen en het individuele plan worden tevens met de ouders besproken.
- Iedere leerling heeft een mentor die verantwoordelijkheid neemt voor de onderwijsbehoeften van de leerlingen van wie hij mentor is. De mentor is in dat kader de eerste contactpersoon voor ouders en externen.
- De mentor is te allen tijde aanwezig bij de leerlingenbesprekingen.
- De school/afdeling hanteert een systeem waarbij belangrijke informatie over onderwijsbehoeften en incidenten dagelijks beschikbaar komt voor alle professionals in de school/afdeling.
- Docenten en andere professionals zorgen ervoor dat zij dagelijks geïnformeerd zijn over ontwikkelingen rond onderwijsbehoeften van leerlingen en incidenten.

¹ Bij onderwijsbehoeften gaat het om de leerling. Conform de definiëring bij het handelingsgerichte werken verstaan we onder ondersteuningsbehoefte de behoefte die de leerkracht heeft aan ondersteuning bij het werken met de leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte.

ONDERWIJSCONCEPT (DIALOG OVER LEERLINGEN MET SPECIALE ONDERWIJSBEHOEFEN, AANPASSINGEN, DIFFERENTIATIE)	
	- De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met zowel de individuele leerling, de ouders als de mentorklas. - Mentoren beschikken over competenties om met leerlingen een dialoog over hun speciale onderwijsbehoeften te voeren. - De school/afdeling heeft diagnostische expertise beschikbaar om na signalering de speciale onderwijsbehoeften verder in beeld te brengen.
b.	De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat. Dit wordt mede gewaarborgd door de aanwezigheid en toepassing van een verzuimprotocol, pestprotocol, vertrouwenspersoon, convenant veilige en leefbare school en meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.
c.	Er zijn gemeenschappelijke afspraken over hoe volwassenen in de school met elkaar moeten omgaan, hoe volwassenen met leerlingen moeten omgaan en hoe leerlingen onderling met elkaar moeten omgaan (gedragscode, waarin meegenomen wettelijke voorschriften).
d.	Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen.
e.	Bij leerlingen die extra ondersteuning krijgen wordt dit vastgelegd in het individueel ontwikkelingsperspectief ² .
f.	De voortgang m.b.t. het opgestelde individuele ontwikkelingsperspectief wordt zowel op individueel als op schoolniveau gevolgd en geëvalueerd.
g.	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd i.v.m.: - speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken; - een meer of minder dan gemiddelde intelligentie; - verschillende leerstijlen. Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en beschikbaar per vaksectie.
h.	Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig afgestemd zijn op leerlingen met fysieke beperkingen, bv. aangepaste roosters, beperkte lokaalwisseling, passend ingerichte elektronische leeromgeving en ruimte voor het verrichten van medische handelingen door daartoe bevoegden ³ .
i.	Alle docenten zijn geïnformeerd over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerlingen en zijn in staat om hier tijdens hun lessen op een preventieve wijze rekening mee te houden.
j.	Aanvullend zijn er ten behoeve van het aanleren van sociale vaardigheden en preventie van gedragsproblemen orthopedagogische programma's beschikbaar.
k.	Voor leerlingen die niet voldoende hebben aan het basisprogramma is sociale vaardigheidstraining of faalangstreductietraining beschikbaar.

² Het ontwikkelingsperspectief is een wettelijk document dat de school opstelt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Er zijn een paar verschillen tussen het oude handelingsplan en het nieuwe ontwikkelingsperspectief. Het ontwikkelingsperspectief kijkt naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. De doelen aan het einde van de schoolloopbaan staan voorop en vervolgens wordt nagegaan wat er nodig is om die doelen te bereiken. Een tweede verschil is dat het handelingsplan een wettelijke afspraak is tussen ouders en school: deze moeten het met elkaar eens zijn over dat plan en de ouders zetten daarvoor een handtekening. De reden daarvoor is dat het handelingsplan gaat over de inzet van de middelen uit de rugzak. Het ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld door de school zelf. Wel wordt daarover overlegd met de ouders. Dat overleg heet 'op overeenstemming gericht overleg'. In het ontwikkelingsperspectief kan de bijzondere inzet van middelen meegenomen worden, maar dat is geen noodzaak.

³ Het kan ook gaan om personen aan wie de bevoegdheid is overgedragen.

ONDERWIJSCONCEPT (DIALOG OVER LEERLINGEN MET SPECIALE ONDERWIJSBEHOEFEN, AANPASSINGEN, DIFFERENTIATIE)	
l.	De school/afdeling heeft een werkend protocol voor medische handelingen.
m.	Voor ondersteuning van leerlingen bedoelde middelen worden ook daartoe ingezet. De school/afdeling legt verantwoording af, door de inzet van deze middelen zichtbaar te maken in de begroting, het jaarverslag en het resultatenoverzicht ⁴ .

⁴ Voorbeelden voor de inzet van ondersteuningsmiddelen: aanpassing klassengrootte, assistentie in de klassen.

EXTRA AANDACHT/TIJD

- a. Ondersteuningsmiddelen worden zodanig ingezet dat dit leidt tot een aangepaste groeps grootte en/of extra handen in de groep ten behoeve van leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.
- b. De aangepaste groeps grootte en/of de extra handen in de groep komen ten goede aan de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep.
- c. Voor iedere leerling is een mentor beschikbaar die zowel hem/haar als de groep begeleidt voor de speciale onderwijsbehoeften.
- d. Er is voor leerlingen een tweede aanspreekpunt (naast mentor of docent) om lastige situaties te bespreken.
- e. Bij toelating is tijd beschikbaar om de leerling te ondersteunen bij het opstarten in de school.
- f. Op school- en/of afdelingsniveau is, om mentoren en docenten te ondersteunen bij het omgaan met speciale onderwijsbehoeften van leerlingen, tijd beschikbaar bij ondersteuners als de zorgcoördinator, het zorgteam en het managementteam (minimaal enkele dagdelen per week).
- g. De zorgcoördinator en/of mentor en/of teamleider heeft voor iedere leerling enkele uren per kwartaal beschikbaar om de schoolloopbaan te volgen en de communicatie over speciale onderwijsbehoeften te organiseren.
- h. Voor leerlingen met een beperking of stoornis is expertise beschikbaar binnen de school/afdeling.
- i. Er zijn handen beschikbaar voor ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende pauzes en andere drukke momenten verblijven.
- j. Er is een systeem waarbij leerlingen elkaar helpen gedurende de schoolloopbaan.

4

Definitief – Januari 2013

BESCHIKBARE MATERIALEN

- a. Er wordt gebruik gemaakt van onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken.
- b. Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar (zowel voor leren als gedrag) en er is aansluitend op de gebruikte lesmethoden aanvullend remediërend materiaal beschikbaar.
- c. Voor leerlingen die werken met een individueel ontwikkelingsperspectief zijn eigen leerlijnen en daarbij passende materialen beschikbaar.
- d. De school/afdeling zorgt ervoor dat onderwijsmaterialen met specifieke didactische, pedagogische, psychologische en/of fysiek-lichamelijke kenmerken toegankelijk en beschikbaar zijn voor alle docenten.
- e. De school heeft passende materialen/methodieken voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (bv. voor dyslexie en/of dyscalculie).
- f. Het omgaan met (vermoedens van) dyslexie is vastgelegd in een protocol⁵.
- g. Door de hele school/afdeling heen wordt gewerkt met een speciaal programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling.
- h. De school/afdeling beschikt aanvullend over materialen met speciale pedagogische en/of psychologische kenmerken: orthopedagogische of – didactische programma's gericht op sociale vaardigheden, het voorkomen van gedragsproblemen en preventie van pestgedrag o.a. via sociale media.
- i. Voor sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining zijn specifieke materialen beschikbaar.

⁵ In het dyslexieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie (o.a. extra tijd bij toetsen en examens, gebruik groot lettertype (arial 12), gebruik gesproken boeken).

5

Definitief – Januari 2013

RUIMTELIJKE OMGEVING

- a. Er is fysieke ruimte binnen de klas om aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften één-op-één ondersteuning gegeven.
- b. Er zijn aparte plekken buiten de klas waar één-op-één begeleiding van (groepjes) leerlingen met speciale onderwijsbehoeften plaats kan vinden.
- c. Er zijn aparte ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende pauzes en andere drukke momenten kunnen verblijven (bv. bij ASS).
- d. De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen voor leerlingen met fysieke beperkingen (o.a. rolstoeltoegankelijkheid, invalidentoilet, lift naar een verdieping die door leerlingen gebruikt wordt).
- e. De school is bereid om i.v.m. fysieke beperkingen waar nodig verdere individueel afgestemde aanpassingen te realiseren (bv. het vrijmaken van verkeersruimtes, aanpassen van inrichting van lokalen, realiseren van een verzorgingsruimte, rustruimte of ruimte voor therapie).
- f. Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen in beperkte mate gebruik maken van een eigen plek die is toegerust voor de speciale onderwijsbehoeften.

6

Definitief – Januari 2013

EXPERTISE

- a. Er is binnen de school/afdeling een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt.
- b. De school/afdeling zorgt voor voortdurende professionalisering, o.a. door het organiseren van collegiale consultatie, intervisie en video-interactiebegeleiding.
- c. De school/afdeling heeft een systeem waarmee nieuwe leerkrachten ingewerkt worden in het omgaan met de speciale onderwijsbehoeften.
- d. Alle leraren laten tijdens hun lessen zien dat zij kunnen differentiëren in de klas. Zij passen niveau- en tempodifferentiatie toe, bevorderen samenwerkend leren van leerlingen en houden rekening met leerstijlen.
- e. Alle leraren zijn in staat om speciale onderwijsbehoeften te onderkennen die om extra ondersteuning vragen.
- f. Aanvullend daarop is binnen het interne ondersteuningsteam expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken, het individueel ontwikkelingsperspectief en het werken met individuele leerlijnen.
- g. Er is sprake van een teamaanpak op gedrag in de klassensituatie en de vrije situatie (gezamenlijke afspraken op papier, werkend in de praktijk).
- h. Docenten zijn in staat om binnen de teamaanpak op gedrag maatwerk voor individuele leerlingen te leveren.
- i. Alle docenten beschikken over competenties om de ouders als partner te betrekken bij de onderwijsondersteuning en daarbij de didactische en pedagogische ondersteuningsbehoeften bespreekbaar te maken. Er wordt daarbij ook ruimte gemaakt voor de eigen deskundige inbreng van ouders.
- j. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar van de onderwijszorgvoorzieningen in de regio.
- k. De school/afdeling houdt minimaal voor enkele docenten of groepen de bekwaamheid op peil t.a.v. de volgende aandachtsgebieden:
 - het signaleren van speciale onderwijsbehoeften m.b.t. leren en gedrag;
 - kennis en aanpak dyslexie;
 - kennis en aanpak dyscalculie;
 - kennis en aanpak AD(H)D;
 - kennis en aanpak ASS;
 - kennis en aanpak faalangst.
- l. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over psychiatrische stoornissen.
- m. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over leerlingen met een andere culturele achtergrond.
- n. De school /afdeling heeft een professionaliseringsbeleid gericht op het beschikbaar hebben van bovenstaande expertise.
- o. De zorgcoördinator en het managementteam hebben ruime kennis van en competenties op het gebied van de meest voorkomende speciale onderwijsbehoeften.
- p. Alle leraren beschikken over de volgende competenties:
 - kunnen betrekken van ouders als educatieve partner bij de onderwijsondersteuning;
 - kunnen voeren van een positieve en stimulerende dialoog met leerlingen over hun speciale onderwijsbehoeften;
 - kunnen voeren van een leerlingbespreking;
 - Kunnen opstellen en uitvoeren van een individueel ontwikkelingsperspectief.

7

Definitief – Januari 2013

SAMENWERKING MET EXTERNEN

- a. De school/afdeling geeft samen met ketenpartners inhoud aan preventieve en curatieve ondersteuning d.m.v.:
 - interventies van schoolmaatschappelijk werk;
 - inschakelen van de jeugdarts;
 - afstemming met het Centrum voor Jeugd en Gezin;
 - inschakelen van het Bureau Jeugdzorg en geïndiceerde zorgverleners;
 - inschakelen van GGZ;
 - adequate communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol Achterhoek.
- b. De school/afdeling neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (bv. ZAT). Bij het multidisciplinair overleg zijn in ieder geval de zorgcoördinator, de orthopedagoog/psycholoog, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts of schoolverpleegkundige, contactpersoon van het bureau Jeugdzorg en een leerplichtambtenaar betrokken. Op afroep is expertise vanuit het voortgezet speciaal onderwijs, politie, justitie en jeugd GGZ beschikbaar.
- c. De school/afdeling werkt samen en stemt af met professionals uit het voortgezet speciaal onderwijs.
- d. De school/afdeling werkt intensief samen met ketenpartners en zo nodig met de daarbij aangesloten jeugdhulpverleners.
- e. Experts van externe organisaties zijn op afroep binnen de school/afdeling beschikbaar voor hulp aan leerlingen of docenten die met de leerlingen werken.

BIJLAGE 2

Pedagogische basishouding



We sluiten aan!

Een docent op het Kompaan College is ten eerste pedagoog en daarna didacticus. Aansluiten bij de leerlingen, ouders en elkaar is de sleutel tot het pedagogisch klimaat op school. Het contact met de leerling staat voorop. Door leerlingen zo goed mogelijk te leren kennen, gaat het leerproces en het aanspreken op gedrag veel soepeler.

We versterken de relatie

- Wij zijn geïnteresseerd en nieuwsgierig naar de leerling.
- Wij geven leerlingen het gevoel dat ze gezien worden en helpen ze daar waar nodig.
- Wij werken nauw samen met ouder(s)/verzorger(s)/anderen.

Door een goede samenwerking kunnen wij elkaar beter ondersteunen en kunnen wij een plezierige en veilige school zijn voor onze leerlingen.

We ondersteunen de positieve ontwikkeling!

Wij richten ons op de belevingswereld, de kwaliteiten en mogelijkheden van de leerling. Wij geloven dat deze periode kansen biedt om leerlingen te laten ontdekken wie ze zijn, wat ze goed kunnen en hoe ze hun doelen en dromen kunnen bereiken. Een positieve houding en begeleiding van de leerlingen is ons uitgangspunt hierbij.



- Wij luisteren oprecht en houden rekening met de gevoelens of weerstand(en) van een leerling.
- Wij sluiten aan bij het gedrag dat leerlingen al kennen en waarmee zij succes hebben gehad in het dagelijks leven.
- Wij zijn zoveel mogelijk gericht op de positieve inzet die een leerling laat zien en benoemen dit in de les.

Docenten blijven zich ontwikkelen. Iedere docent is zich bewust van zijn eigen houding, gedrag en de invloed daarvan op de leerlingen en anderen.

We leren en ontwikkelen samen

Iedere docent op het Kompaan College is zich ervan bewust dat niet alleen de leerling moet leren. Ook de docent moet zich blijven ontwikkelen. Hierbij is het reflecteren op zijn eigen handelen van belang. De docent is zich bewust van zijn eigen houding, gedrag en de invloed daarvan op de leerlingen en anderen. Een docent kent de groeps- dynamische processen en is in staat het wij-gevoel te versterken en het saamhorigheidsgevoel te verbeteren in de klas.

We hebben gezag!

Het hebben van gezag is een teamaangelegenheid. Wij zijn aanwezig, maken contact met de leerlingen en voelen ons verantwoordelijk voor spullen, omgeving en het welzijn van de leerlingen.



- Wij zijn alert.
- Wij hebben oog voor successen die worden behaald.
- Wij spelen in een vroeg stadium in op (zorg)signalen.
- Het lukt niet altijd om uit een escalatie te blijven, maar het herstellen van de relatie staat voorop.

KOMPAAN
COLLEGE

Toekomst extra ondersteuning Kompaan College

Met medewerkers extra ondersteuning gebrainstormd over welke uitgangspunten van belang zijn bij inrichten:

GENOEMDE UITGANGSPUNTEN			
Extra ondersteuning centraal bij elkaar in de school	In de klas docenten zien, apart blijven beleggen bij iemand	Duidelijke grens wat wel en wat school niet kan	Plezier in de pauze tijden
Coördinator bij leerjaar overleggen	Vrije vogel die klaar zit om te ondersteunen individuele leerlingen	Definities basis ondersteuning en extra ondersteuning verduidelijken	 ONTSPANNEN
Spin in het web per locatie	Docenten coaches met coaching on the job op pedagogische houding (SVIB)	 DENKEN	
Coaching van leerlingen bovenbouw beter organiseren	Blijvende scholing van docenten op het bieden van de basisondersteuning		
Korte lijnen met hv/politie/gemeente/lpa. Zaken neerleggen waar ze thuis horen, niet zelf gaan doen als school met als gevolg dat we zaken ins tand houden	 BEGELEIDEN		